

JOK-BLADET

1 - 2007

Text/innehåll där ej annat anges:
Olle Bernard (2007.04.25)
E-mail: o.bernard@telia.com
JOKs hemsida: jok.hemsida.net

FÅGELRAPPORT 2006

I detta utskick medföljer JOKs "Fågelrapport 2006" för norra delen av Järnafältet och i denna framgår det bl a att **190 arter** observerades i det aktuella området under år 2006. Nya arter, som tidigare aldrig observerats på Järnafältet, var under det gångna året **svärta, myrsnäppa, slaguggla** och **citronärla**.

Hittills har **258 arter** observerats på hela Järnafältet och **251 st** i områdets norra del.

Om du eventuellt saknar någon observation, som du vet att du skrivit in i rapportsystemet "Svalan", kan detta möjligen bero på att du valt att skriva in din observation några dagar efter det att observationen gjorts. Vid ett sådant förfarande kan din observation tyvärr mycket lätt försvinna i den numera **trevligt stora mängd med rapporter som dagligen strömmar in gällande Järnafältet**.

JOKs PROGRAM FÖR HÖSTEN 2007

JOKs exkursionsprogram innehåller som vanligt resor till mål långt utanför Järnafältet och vandringar på hemmaplan.

I programmet presenteras också höstens båda innekvällar.

JOKs höstprogram presenteras på sidorna 15-16.

PÅMINNELSE OM OBETALD MEDLEMSAVGIFT

Några av Er, förhoppnings väldigt få, erhåller i detta utskick en påminnelse om obetald medlemsavgift för 2007.

Mer information, angående påminnelse om medlemsavgiften, finns på sida 3.

ATLASINVENTERING

Stockholms Ornitologiska Förening startar under år 2007 en **Atlasinventering inom Stockholms rapportområde**, dit givetvis Järnafältet tillhör.

JOK planerar att medverka vid denna inventering, men eftersom fullständiga uppgifter om inventeringens utförande saknas vid detta JOK-blads färdigställande, kommer information att så snart som möjligt presenteras på JOKs hemsida ("Anslagstavlan").

Här kommer viktig fakta m m om Atlasinventeringen att läggas ut, alternativt också kompletterat med en länk till den hemsida som innehåller alla nödvändiga uppgifter.

ÅRSMÖTET 2007

JOKs ekonomi

Kassaredovisningen visade att JOKs klubbkassa är i stabilt god form.

Styrelse för år 2007

Aktuella för omval var **Clas Cronlund**, **Stig Holmstedt** (ordf), **Bengt Sundberg**, **Johan Wallin** och **Björn Wester** (kassör), vilka samtliga omvaldes.

Övriga styrelsemedlemmar är: **Olle Bernard**, **Tommy Eriksson** (sekreterare), **Anders Lindberg** och **Lena Radler**

Valberedning: **Bo Hallman** (omval), **Stefan Kyrklund** (nyval) och **Gunnar Siljestrand** (omval).

Till revisorer valde årsmötet **Percy Fredriksson** (omval) och **Lars Imby** (omval).

Till revisorssuppleanter valde mötet **Mikael Bouveng** (omval) och **Kjell Bergman** (omval).

Medlemsavgift för år 2008:

Styrelsen föreslog att medlemsavgiften för år 2008 skall vara **50 kr**.

Årsmötet godkände detta förslag, vilket innebär att JOK lyckats behålla medlemsavgiften på samma "låga" nivå sedan 1991.

Verksamhetsberättelse för år 2006.

(OBS! Förkortad version)

Medlemsantal: 408 st vid slutet av år 2006.

JOK-blad, inklusive vår- och höstprogram: 3 nummer med totalt 72 sidor.

Fågelrapport för år 2005 samt **Miniförteckning** skickades till medlemmarna.

Medlemsmatrikel skickades till medlemmarna.

Information om JOK, fågelobservationer m m har gjorts via en mycket välbesökt hemsida med ca 4 000 besök/månad under år 2006.

Aktuella **fågelobsar** har liksom tidigare presenterats på anslagstavlor vid Säby och Väsby gård samt vid 30-meterskärret.

Möteskvällar: 4 st; totalt antal deltagare 193 st.

Exkursioner på Järvaområdet (8 st), andra delar av landet (8 st).

Xenus (ungdomsgrupp): Består av ca 10 medlemmar som bl a vid flera tillfällen skådat tillsammans på Järva samt genomfört flera exkursioner utanför Järvaområdet, bl a till Öland. Dessutom 3 flera innekvällar i egen regi.

JOK medverkade som vanligt vid "Fågelskådningens dag" med arrangemang vid både Väsby gård och Säby strandäng. (Antal deltagare totalt ca 90 st).

Naturvårdsarbeten genomfördes bl a som vass- och slyröjning (Säby strandäng) och reglering av Igelbäckens dämme.

JOK assisterade även detta år Järfälla kommuns viltvårdare i samband med **minkfångst**.

Holkuppsättning: Totalt sattes 16 st fågelholkar upp på norra Järva. Holkarna tillhandahölls av Sollentuna kommun.

Fågelmätning genomfördes som vanligt söder om Säbysjön samt för första vintern vid Fäboda.

En s k **fågelresaturang** anordnades för andra året vid 30-metersparkeringen av Järfälla kommun i samarbete med JOK.

Under år 2006 fortsatte JOK den planerat fleråriga **rovfågelinventeringen på Järvaområdet**.

JOK presenterade klubben och fågelfaunan på Järvaområdet via **skärmutställningar** på Kista bibliotek och Naturskolan i Väsby gård.

Även under år 2006 hade JOK fortlöpande **kontakter med aktuella kommuner** gällande naturvårds- och fågel skyddsfrågor.

JOK stod som vanligt, sedan mitten av 1970-talet, för huvuddelen av årets **inventeringsarbeten m m vid Nedre Dalälven**.

JOK fyllde 45 år under 2006 vilket firades med en jubileumsfest där 50 medlemmar deltog, vilket bör vara nytt deltagarrekord för JOK-fester.

INNEKVÄLLAR VÅREN 2007

6/2- Årsmöte. Bildvisning på tema Pantanal av Lars-Olof Johansson. Antal deltagare: 46 st.

6/3- Natur och fåglar på Nya Guinea presenterat av Lars Imby. Antal deltagare: 41 st.

ÄNNU FLER NYA MEDLEMMAR HÄLSAS VARMT VÄLKOMNA TILL JOK

★ Jan Ekström, Järfälla	★ Jan Erik Lindberg, Järfälla	★ Leif Ryd, Älvsjö
★ Hans Fröling, Sollentuna	★ Per Lundkvist, Kista	★ Hans Schwartz, Järfälla
★ Mikael Hedin, Järfälla	★ Thomas Lång, Bromma	★ Börje Sjögren, Järfälla
★ Emma Husén, Järfälla	★ Lena Melin, Sollentuna	★ Bengt Göran Åback, Sollentuna
★ Eva Lindskog, Sollentuna	★ Per Melin, Sollentuna	
★ Rolf Lindskog, Sollentuna	★ Nils-Olof Olsson, Järfälla	

PÅMINNELSE OM BETALNING AV MEDLEMSAVGIFT

I detta utskick erhåller några av Er en påminnelse om ej betald årsavgift. Observera att detta utgör den enda påminnelsen som styrelsen skickar ut och att den som avstår från att betala in medlemsavgiften inte kan påräkna ytterligare föreningsinformation i form av t ex JOK-bladet.

Förhoppningsvis vill Du vara kvar som medlem i JOK och därför bör du snarast, om du ännu inte gjort detta, betala in årsavgiften (50 kr) på:
JOKs plusgiro nr 58 01 32 – 9.

XENUS - JOKs ungdomsgrupp

Kontaktpersoner:

Agnes Zakrisson, 583 518 47, 0730 26 96 30
Josefin Svedberg, 583 523 11, 0708 44 73 67

Uppgifter om XENUS finns även på JOKs hemsida jok.hemsida.net

JOK:s svarthakedopping, i form av klisterdekal, kan köpas av:
Olle Bernard, Roland Jarvad, Mats Weiland och Bengt Sundberg.
Pris: 10 kr/st

JOK-bladet 1/2007

Bidrag till detta JOK-blad har lämnats av **Tommy Eriksson, Stig Holmstedt, Anders Lindberg, Jacob Rudhe** och **Johan Wallin** samt som vanligt av ett stort antal mycket ivriga ryktesspridare.

Bidrag, uppslag, idéer m m till kommande JOK-blad mottages tacksamt.

FLERA UDDA VINTEROBSERVATIONER

Under den december-februari gjordes ovanligt många observationer av arter som normalt inte brukar ses på norra delen av Järvafältet.

Den gångna vinterns inledning var ovanligt mild vilket bl a medförde att områdets sjöar höll sig isfria fram till mitten av januari, förutom under en köldknäpp i början av november.

De isfria sjöarna bidrog till att det gjordes januariobservationer av bl a **brunand** och **vigg**, vilket är onormalt för området.

Knölsvansfamiljer stannade kvar fram till isläggningen i Ravalen, Säbysjön och Översjön. Antalet **sångsvanar**, som sträckte under januari, var fler än normalt. Detta kan säkert kopplas till att även norra delen av Sverige hade en mild inledning av vintern, som gjorde att sångsvanarna kunde stanna kvar längre norrut än normalt. Några få **sångsvanar** passade på att innan isläggningen rasta i Säbysjön.

På annandagen (26/12) anlände en lite försenad julklapp till Järvafältet i form av en **spetsbergsgås** som mycket överraskande valde att under flera timmar rasta på Barkarbyfältet. (På annan plats i detta JOK-blad finns ytterligare fakta om spetsbergsgåsobservationen.)

För 5:e vintern i följd övervintrade en **vattenrall** vid norra delen av Ravalen. Vid Råstasjön övervintrade, liksom under vintern 2005-06, 2 st **vattenrallar**.

I slutet av januari upptäcktes en **dvärgbeckasin** i 30-meterskärret och det är ju fullt möjligt att denne funnits på lokalen sedan hösten 2006. Det kan dessutom inte uteslutas att det under större delen av vintern var 2 st **dvärgbeckasiner** som uppehöll sig i 30-meterskärret, eftersom det vid två tillfällen (9/12 och 3/2) observerades 2 st **dvärgbeckasiner** på lokalen. *Tidigare observationer av övervintrande dvärgbeckasiner under 2000-talet:*
2001.12.25 1 ex. på Barkarbyfältet.

I 30-meterskärret observerades en **enkelbeckasin** den 18/12 och 22/12. *Tidigare observationer av övervintrande enkelbeckasiner under 2000-talet:*
2000 (december): 1 ex. sågs vid flera tillfällen på Säby strandäng och i 30-meterskärret.
2001 (januari): 1 ex. under i princip hela månaden i 30-meterskärret.

En vinterobservation av **morkulla** gjordes den 3/12 vid Hägerstalund.

Det finns inte dokumenterat att **skrattmåsar** tidigare försökt övervintra på Järvafältet. Trots avsaknaden av rapporterade vinterfynd är det väl ändå ganska troligt att enstaka **skrattmåsar** tillfälligt visat sig i området under vintertid.

Under **december 2006** gjordes följande vinterobservationer av **skrattmåsar**:

2006.12.10: 1 ex. rastade på Skillinge golfbana.

2006.12.13-16: 1-2 ex. rastade Barkarbyfältet.

Liksom **skrattmåsar** är **fiskmåsar** sällan observerade i området under vintertid. Den milda inledningen av vintern 2006-07 medförde att rekordmånga vinterobservationer gjordes av **fiskmåsar** under framför allt december.

Bl a rastade 24 st på Skillinge golfbana den 10/12 och 26 st på Barkarbyfältet den 15/12.

Under första hälften av januari sågs rastande **fiskmåsar**, som mest 6 st, nästan dagligen på Barkarbyfältet.

Därefter noterades bara några få fynd av överflygande **fiskmåsar** vid bl a Fornborgsberget.

En synnerligen udda vintergäst var den **slaguggla**, för övrigt Järvafältets 1:a fynd av arten, som sågs vid bl a Säbysjön och Hägerstalund. Mer om **slagugglan** och dess dramatiska öde kan läsas på annan plats i detta JOK-blad.

Under december gjordes observationer av överflygande **dubbeltrastar** vid Hägerstalund, Djupandalen, 30-meterskärret och vid Fäboda. Den 24/12 - 18/1 uppehöll sig en födosökande **dubbeltrast** i 30-meterskärret.

Under slutet av januari rådde stark kyla, och när marken dessutom var rejält snötäckt, fanns ingen förutsättning för **dubbeltrasten** att proviantera på lokalen.

I samband med några dagar (2/2-4/2), med lite mildare väder, töades några ytor av i 30-meterskärret och en aning överraskande återvände **dubbeltrasten** raskt hit. Då kylan åter slog till försvann **dubbeltrasten** igen.

Övervintrande **dubbeltrastar** har mycket sällan observerats på norra Järvafältet.

Från början av december 2006 fram till den 30/1 2007 uppehöll sig en grupp med 5 st **hämplingar** vid fågelrestaurangen vid 30-metersparkeringen och vid affären Plantagens parkering väster om flygfältet.

Under februari sågs 2 st **hämplingar** vid några tillfällen i området söder och väster om Barkarbyfältet.

Endast ett tidigare känt vinterfynd av hämpling 1998.02.21 1 ex. vid 30-meterskärret.

I samband med den gångna vintern (2006-07) valde en grupp med **vinterhämplingar** att fr o m slutet av december och fram till slutet av januari övervintra vid framför allt fågelrestaurangen (30-metersparkeringen) samt ruderatområden väster om Barkarbyfältet.

Gruppen innehöll 7-8 individer under slutet av januari, men under februari sågs bara 2 ex. och detta bara vid några få tillfällen.

I början av mars upptäcktes åter så många som 6 st **vinterhämplingar** väster om flygfältet och det är ju möjligt att detta var samma individer som tidigare observerats och i så fall klarat av att övervintra i området.

Under de senaste ca 50 åren har **vinterhämplingar** under vintertid (december-februari) observerats vid max 10 tillfällen på norra Järvafältet.

INVENTERING AV ROVFÅGLAR

I år genomförs den tredje säsongen av JOKs rovfågelinventering på Järvafältet. Det är liksom tidigare av stor vikt att så många som möjligt försöker medverka genom att förmedla intressanta observationer av rovfåglar. Med detta avses givetvis upptäckter av rovfågelbon, men också transporter av bomaterial och föda är av stort intresse.

Det primära inventeringsområdet avgränsas av vägarna E4, E18 och Rotebroleden. Dock är alla observationer inom Järfälla, Sollentuna, Sundbyberg, Upplands-Bro, Upplands-Väsby och närliggande delar i Stockholm av intresse.

Under år 2006 noterades följande häckningsresultat för rovfågeln på norra Järvafältet:

Bivråk 2-3 par	Brun kärrhök 2 par
Duvhök 3 par	Sparvhök 2 par
Ormvråk 4-5 par	Tornfalk 1 par
Lärkfalk 1-2 par	Kattuggla 2 par

Häckningsresultatet har i utförligare form presenterats i JOK-blad nr 2/2006.

Alltså, rapportera följande till undertecknad:

- Om du känner till någon boplatz av rovfågel eller uggle inom ovan beskrivet område som **du** ej rapporterat tidigare. Om du känner till någon annan som vet.
- Om du ser en vuxen fågel som under häckningssäsong (april – juli) flyger med byte i klorna så notera så noggrant som möjligt; var fågeln flyger; i vilken riktning flyger den; flyger den rent av in i ett skogsparti; etc.
- Om du ser en vuxen fågel mata utflugna ungar.
- Om du hör uggleungar, hur många är dom och var exakt sitter dom.
Om du har möjlighet, försök att se dom för att få en uppfattning om hur stora dom är, är det dunungar eller fullfjädrade fåglar.

Tackar på förhand,

Tommy Eriksson

hem: 08 – 760 77 15, mobil 070 – 631 89 90.

VÄLUTNYTTJADE HOLKAR PÅ VIKSJÖ GOLFBANA

Källa: Anders Lindberg

Under åren 2004 - 2006 noterades följande häckningsresultat i småfågelholkar på Viksjö golfbana:
2004: Häckning i 72 % av totalt 85 st holkar.
2005: Häckning i 95 % av totalt 85 st holkar.
2006: Häckning i 77 % av totalt 103 st holkar.

BESLUT OM BARKARBY FLYGFÄLTETS NEDLÄGGNING

Den 10/4 beslutade Järfälla kommunstyrelse att avveckla flygverksamheten på Barkarbyfältet. Beslutet innebär att Barkarby flygklubbs arrende av flygfältet upphör sista december 2008. Därmed avslutas den epok med flygaktivitet i området som inleddes redan år 1913 då Hägerstads flygfält/Barkarby flygstation startade.

VASSRÖJNINGEN PÅ SÄBY STRANDÄNG

JOKs traditionella vassröjningsdag vid Säby strandäng genomfördes den 10/2 under extremt goda förhållanden. Isen ute på öarna var till och med så tjock att årets röjningsdag utformades till en heltorr tillställning. Några saknade kanske den spänning som tunnare isar ofta erbjuder, men för röjarbasen var det utomordentligt skönt, att de enda vattendroppar som sågs stänka över arbetsområdet var svettddroppar.

Trots ett som vanligt stort deltagarantal (minst 30 personer) klarade vi inte riktigt av att under en enda "arbetsdag" röja hela den yta som JOK under senaste åren brukat fixa. Inte helt överraskande eftersom arbetsområdet numera är ganska omfattande.

På grund av den stora vassröjningsytan har JOK under de senaste vintrarna därför tvingats ta till extra röjningsdagar för att klara av klubbens målsättning. Dessa extra dagar brukar normalt vara genomförda innan den stora röjningsdagen, men i år medgav inte isförhållandet detta. Avsaknaden av denna kompletterande arbetsinsats medförde att det efter årets stora vassröjningsdag tyvärr fanns oröjda ytor kvar.

Genom 2-3 extra arbetsdagar efter den stora vassröjningsdagen, och med hjälp av några "gubbar" från Järfälla kommun, lyckades vi till slut få hela den önskade ytan av Säby strandäng med tillhörande öar röjd även i år.

Ett stort tack till alla som med stor iver, gott humör och i god JOK-anda gemensamt kämpade ned allt sly och vass.

Extra tack till **Anders Lindberg** för att han som vanligt fixade förtäring m m, och till **Tommy Carlsson** för hjälp med transport av verktyg och dessutom för att han tillsammans med röjarbasen hjälpte till att bedöma det i år ovanligt besvärliga isläget och därmed möjligheten till att släppa ut ett gäng ivriga vassröjare utan att dessa skulle drabbas av alltför "djupgående" arbetsprestationer.

I samband med den alltid lika välförtjänta lunchen (korvgrillning) överraskade **Gunta Dambekalns** och **Elisabeth Eklund** med att bjuda på nybakta bullar och muffins.

Så färska att de fortfarande var varma, trots transporten ut till strandängen.

Ett tack för denna överraskning som utgjorde en härlig avslutning på en väl genomförd naturvårdsdag.

Slutligen även ett tack till er (8 + 6 man) som hade möjlighet att medverka under de extra röjningsdagarna, vilket starkt bidrog till att Säby strandäng även i år blev i prima skick inför bl a skrattnäsarnas ankomst.

*****

VASS- OCH SLYRÖJNING VID RAVALEN

Sollentuna kommun vass- och slyröjde vid både södra och norra delen av Ravalen.

Omfattningen blev dock något mindre än vad som planerats på grund av att den gångna vintern bjöd på ett isförhållandet, med säkra isar, under kortare tid än normalt.

HOLKUPPSÄTTNING

Under våren satte JOK upp nästan 90 st småfågelholkar på Norra Järvafältet.

79 st av dessa fick vi av Järfälla kommun och spikades upp i framför allt området runt Säbysjöns södra del.

Dessutom inhandlades och spikades ca 10 st holkar upp av Allan Lidbeck vid 30-meterskärret.

JOK:s FÅGELMATNINGAR

Även under den gångna vintern fungerade JOKs fågelmatningar, belägna söder om Säbysjön och väster om Fåboda gård och i år dessutom utsmyckade med fågelaffischen "Vinterfåglar", utomordentligt bra.

Ett stort tack till alla er som generöst stöttat matningarna med olika sorter av lämplig föda åt småfågeln. Givetvis ett tack till de av er som hjälpt vattenrallen vid Ravalen med "mat" så att denna än en gång klarade av att övervintra här.

UTÖKAD FÅGELRESTAURANG

Under april inleddes arbetet (plöjning o s v) med kommande vinters fågelrestaurang vid 30-metersparkeringen.

Därmed ersatte Järfälla kommun trista rykten om att man inte skulle fortsätta med denna typ av aktivitet. Dessutom passade man trevligt nog på att utöka fågelrestaurangens yta med ca 30%.

SLAGUGGLA SLOG TILL PÅ JÄRVAFÄLTET

Indicier på att det kunde finnas en udda ugglan på norra delen av Järvafältet nådde några av oss JOKare i slutet av november. Den 23/11 berättade en person, som vallade sin hund i närheten av Tånglöt, beläget ca 1 km väster om Säbysjön, att hon mitt på dagen innan (22/11) sett en fågel som hon bedömde vara en stor grå ugglan.

Den "möjliga ugglan" började omedelbart eftersökas i Tånglötområdet, men utan någon som helst framgång.

Det spekulerades naturligtvis ivrigt över vad det var för art av ugglan som eventuellt observerats. Att det var en ugglan som setts var ju inte helt säkert, men eftersom personen kommit så nära som ca 10 meter från den stora fågeln innan den lyfte, bedömdes detta förstärka möjligheten av att det verkligen var en ugglan som upptäckts. Det är ju inte heller normalt att man kommer så pass nära en rovfågel, typ hök eller vråk, som ca 10 meter, eftersom dessa brukar lyfta långt dessförinnan.

Eftersom fågeln uppfattades som stor, och dessutom mobbades av skator, pekade det mesta på att observationen åtminstone gällde en rovfågel.

Områdets vanligaste ugglan är kattuggla, men våra förhoppningar och spekulationer om den möjliga ugglan gick i riktning hökuggla eller lappuggla. Att observationen skulle gälla en slaguggla var det nog inte många som ens vågade spekulera i, trots att en sådan upptäckts i början av oktober i Upplands-Väsby.

Sent på eftermiddagen den 30/11 upptäckte Tommy Eriksson, lika överraskande som glädjande, en slaguggla vid motorkrossbanan i Hägerstalund, beläget minst 3 km sydost om Tånglöt.

Under de närmaste dagarna var bevakningen vid krossbanan total och eftersök gjordes framför allt i området norr om krossbanan, i den sk Djupandalen.

I samband med eftersöket i Djupandalen berättade en annan hundägare, som inte kunde undgå att notera vårt stora intresse för området, att han dagarna 22-24/11 sett en stor grå ugglan sittande på staketstolpar i just Djupandalen.

Nästa kontakt med slagugglan fick vi den 3/12 då den uppehöll sig söder om Säbysjön, men tyvärr var den mycket rörlig och därmed också svårsedd trots att den var stationär i området.

Den 5-6/12 sågs slagugglan åter i området vid Tånglöt, men på eftermiddagen den 6/12 var den tillbaka vid motorkrossbanan/Hägerstalund.

Under de följande dagarna (7-8/12) observerades slagugglan vid flera tillfällen söder om Säbysjön, där den var något mer stationär än tidigare, vilket bidrog till att relativt många skådare fick se denna spännande fågel.

På eftermiddagen den 8/12 sökte sig åter slagugglan bort till området vid motorkrossbanan.

Under lördagen den 9/12 hade många skådare sökt sig till Hägerstalund och 30-meterskärret med förhoppningen om att få uppleva den ofta dagaktiva slagugglan.

Tyvärr upptäcktes ingen ugglan under förmiddagen, men däremot en sk slaktplats i närheten av Säbysjöns fågeltorn. Där fanns minst ett tjugotal dun och någon enstaka fjäder. Att dunen tillhörde en ugglan konstaterades relativt snart och på grund av storleken på dessa dun började situationen se en aning oroande ut.

Då det dessutom bedömdes att en av fjädrarna vid slaktplatsen tillhörde en duvhök undrade man givetvis vad som hänt.

Vid eftersök i slaktplatsområdet upphittades relativt omgående precis det som ingen av oss önskat – en död slaguggla.

Slagugglan visade upp få synliga skador, bara ett sår i nacken/bakhuvudet och lite blod nere på övergumpen, vilket avslöjade att ugglan attackerats bakifrån.

I slagugglans dräkt, vid dunen strax ovanför ena benet, hade en liten duvhöksfjäder fastnat och därmed kan man med allra största sannolikhet konstatera att det var en duvhök som slagit slagugglan.

Epilog

Åter bekräftas det att naturens lag är hård.

En ugglan, som normalt jagar i skydd av nattens mörker, utgör en konkurrent till dagrovfåglar när den väljer att vara dagaktiv.

En sådan förändring, även om den kan vara påtvingad på grund av dålig tillgång på föda, kan uppenbart få mycket svåra konsekvenser med ibland dödlig utgång.

Den aktuella slagugglan vägde mindre än normalt, men ansågs inte vara utmärklad.

Eftersom den bör ha befunnit sig på norra Järvafältet i över två veckor måste den lyckats skaffa

sig en hel del föda under denna period, men troligen ändå inte i tillräcklig mängd eftersom den så ofta tvingades jaga under dagtid.

Slagugglan på Järvafältet var en årsunge och ej ringmärkt, vilket innebär att detta var en annan slaguggla än den som i början av oktober hittades utmärkt i Upplands-Väsby och senare (8/11) återbördades ringmärkt till friheten i samma kommun.

Att slagugglan på Järvafältet över huvud taget upptäcktes berodde i allra högsta grad på att den jagade i dagsljus och därför känns följande fråga som helt given:

Hur många normalt nattaktiva slagugglor uppehåller sig under vinterhalvåret i Stockholmsområdet?

Detta fynd av slaguggla utgör det första av arten på Järvafältet och det fjärde i Stockholms rapportområde.

Fyndet utgör art nr 258 som observerats på Järvafältet och nr 251 på norra delen av detta område.

Tidigare fynd av slagugglor i Stockholms rapportområde:

1991: 1 ex. som spelade i en numera avverkad skog i Kårstrakten.

2000: 1 ex. som "damp" ner på en innergård i Vasastan.

2006: 1 ex. som utmärkt togs om hand i Upplands-Väsby

NORRA JÄRVAS FÖRSTA RASTANDE SPETSBERGSGÅS

Antalet observationer av rastande Ansergäss på Järvafältet har under alla år varit mycket fåtaliga.

På senare år har dock grågäss, som ju noterats för en enormt kraftig ökning i bl a vår del av landet, setts allt oftare i området och vid några få tillfällen under de senaste åren till och med häckat på Järvafältet.

Av de övriga aktuella ansergässen, bläsgås, fjällgås, sädgås och spetsbergsgås hade fram till den 26/12 2006 endast bläsgås och sädgås setts rasta på norra delen av Järvafältet.

Och detta endast vid tre tillfällen för bläsgås och fyra för sädgås.

Norra Järvafältets allra första rastande spetsbergsgås upptäcktes av Bjarne Hallman, då den helt ensam stod ute på Barkarbyfältet: Och detta på en för arten mycket udda tidpunkt, nämligen annandag jul (26/12) 2006.

Samtliga kända decemberfynd av spetsbergsgäss i Uppland och Södermanland:

Uppland:

1985.12.23: 2 ex. rastade Stockholms ström.*

2000.12.03: 11-20 ex. vid Tämnamaren.

2000.12.12-18: 19 ex. rastade vid Tämnamaren.

Södermanland:

1974.12.28: 1 ex. vid Mörkö.

1985.12.29: 2 ex. rastade på Vårbergstoppen.*

2006.12.02-09: 1-2 ex. vid Skåra viltvatten.

2006.12.27: 1 ex. sträckte med sångsvanar vid Femöre huvud.

*Sannolikt ej spontant uppträdande - mer troligt rymlingar från någon djurpark.

Extra spännande är observationen av den spetsbergsgås som sträckte tillsammans med sångsvanar vid Femörehuvud den 27/12, d v s dagen efter det att Järvafältets första spetsbergsgås rastat på Barkarbyfältet. Kanske samma gås?

SKOGVAKTARKÄRRET OCH HÄSTA DAMM

Schaktningsarbetena för de nya våtmarkerna i Skogvaktarkärret och vid Hästa damm, båda lokalerna belägna i det nya "Igelbäckens Kulturresevat", startade under februari -07.

I mitten av mars hade man kommit så pass långt att de båda dammarna kunde vattenfyllas.

Stockholms Miljöförvaltning önskar flitig rapportering på "Svalan", så att man kan skapa sig en uppfattning om hur fågelfaunan svarar på förändringarna vid de båda dammarna.

Det hade givetvis varit önskvärt att dammarna kunnat göras större, men små dammar är oerhört mycket bättre än inga dammar alls, och alla typer av våtmarker bidrar till en varierad fauna och flora.

En uppmaning är därför att rapportera i princip allt som upptäcks i fågelväg vid och i närheten av de nya dammarna.

Av extra stort intresse är indicier som tyder på häckning alternativt häckningsförsök.

ÖRNVÅK PÅ JÄRVAFÄLTET!!!! – MEN.....

Fakta lämnat av Tommy Eriksson

Den 11:e december ombads Tommy Eriksson av Länsstyrelsen, som via polisen fått uppgift om det fanns en troligen skadad rovfågel sittande i en buske i Kista, att åka och kontrollera i vilket skick den aktuella rovfågeln var.

Vid Tommys första besök på den angivna lokalen upptäcktes ingen rovfågel. Så småningom nåddes han dock av uppgiften om att fågeln fångats in av brandmän och placerats på ett närliggande "dagis", dit Tommy åkte för att som han lovat kolla upp bl a fågelns hälsoläge.

På dagiset hade man placerat rovfågeln, som Tommy var tämligen säker på var en sparvhök eftersom det ju är denna art som man normalt kan se jaga småfåglar inne i bostadsområden, i en låda.

Då lådan med "rovisen" presenterades för Tommy kommenterade denne inför dagispersonalen att det var en rejält stor låda man letat fram för en "liten" sparvhök. Personalen tyckte dock inte att fågeln var så väldigt liten, något som också Tommy fick hålla med om efter att försiktigt gläntat på locket och upptäckt en "rovis" som var åtskilligt större än en sparvhök.

Artningen av rovfågeln var, så länge som den befann sig inne i lådans mörker, inte så enkel och därför inte omedelbart säkerställd men det mesta pekade på, hur otroligt det ändå tycktes, att det var en örnvåk (!) som satt i lådan. Egentligen bör det vara helt omöjligt. Att finna en sådan för vårt land så oerhört sällsynt fågel, och detta mitt i vintern, och detta dessutom i ett bostadsområde i en av huvudstadens förorter.

Tommy tog med sig lådan och dess spännande innehåll till en veterinär, där det konstaterades att fågeln var oskadad, välgödd och till synes välmående.

Här kunde man dessutom göra en säkrare bestämning av rovfågeln till örnvåk.

För att definitivt säkra såväl artning som rasbestämning av rovfågeln kontaktades Dick Forsman, Finländsk rovfågelexpert och författare till den synnerligen utmärkta rovfågelboken "The raptors of Europe and the Middle East".

Dick bekräftade, med hjälp av övermailade bilder på den aktuella fågeln, att den aktuella fågeln var en örnvåk (ålder 2K – år 2007 således 3K) och att den var av den nordafrikanska rasen *cirtensis*.

Hos veterinären konstaterades dessutom att örnvåken saknade flygförmåga, vilket bekräftade misstankarna på att fågeln hållits i fångenskap, sannolikt i närheten av dagiset (platsen för infångandet) i Kista.

Nyheten om det upphittade rovfågeln spred sig snabbt i bostadsområdet och relativt omgående hörde en ägare av sig.

Denne yrkade på att få tillbaka sin örnvåk, något som inte var det minsta aktuellt.

Enligt rykten skall örnvåken ha funnits i Kista sedan den var liten "kyckling", dvs i ca 1,5 år.

Det finns förstås anledning att tro att den aktuella fågeln förts in till Sverige från Nordafrika, men detta har inte gått att få bekräftat.

Familjen som haft fågeln påstår att dom hittat den "någonstans utanför Norrköping".

Ärendet ligger nu hos polisen för utredning och vad detta kan leda till vet nog ingen idag.

Örnvåken, som numera befinner sig hos Viltjouren, och dess vidare öden är minst sagt osäkert.

En absolut förutsättning för ett fortsatt liv, är att den lär sig flyga.

Kanske är någon djurpark intresserad av att ta emot örnvåken?

Att den skulle sättas ut i det fria känns mycket osannolikt.

Enligt information från polisen och Viltjouren tvingas man tyvärr inse att fåglar i fångenskap är vanligare än vad förmodligen de flesta av oss anar. Något som den trista och olustiga historien om örnvåken tyvärr bekräftar.

PRESS-EXTRA! SVARTHUVAD MÅS NY ART PÅ JÄRVAFÄLTET

Den 29/4 observerades åter en ny fågelart för Järvafältet i och med att 2 st svarthuvade måsar rastade, tyvärr alldeles för kortvarigt, vid skrattnåskolonin på Säby strandäng. Svarthuvad mås utgör därmed art nr 259 som observerats på Järvafältet och art nr 252 på områdets norra del.

Ett stort grattis till "Classe" Cronlund och Lenart Ekman som upptäckte och dessutom var de enda JOK-are som såg de svarthuvade måsarna.

Traditionellt nyårsplock till Nyköpingstrakten 7 januari 2007

Deltagare: Rasmus Elleby, Lars Frankenberg, Orvar Fredriksson, Mikael Frost, Stig Holmstedt (ledare), Jon Jörpeland, Bosse Nyberg, Jacob Rudhe, Kjell Sahlberg, Bengt Salomonsson, Maud Salomonsson, Lasse Sunnerstig, Ulf Swahn och Svante Söderholm.

Detta blev en vädermässigt extrem tur p g a den milda (eller snarare obefintliga) vintern hittills. I sin tur påverkade detta artutbytet som blev lite annorlunda än andra år.

Brandholmens reningsverk var som vanligt startpunkt och här syntes eller hördes en ivrigt trummande större hackspett, en varfågel, ett 10-tal bofinkar, en entita och några gårdsmysgar. Vattnet i havet var rekordhögt, vilket starkt försvårade tillgängligheten längs bäcken.

I Strandstuviken och Snäckviken låg ett 60-tal salskrakar och en del sång- och knölsvanar. Två sidensvansar flög över och en spillkråka hördes på avstånd.

Vid Hummelvik beskådades ett 20-tal alfåglar, i närheten fanns en ormvråk och ute på Ängudden ytterligare en del alfågel, en tobisgrissla och en adult havsörn.

Ganska avslaget så här långt således, men fina- len, inne i landet, skulle bli desto bättre ! Vid Ullevi, strax sydväst om Nyköping, hann vi

knappt ur bilarna förrän det svepte förbi en fjällvråk samt strax därpå både en hanne och en hona av blåhök. Obsen av blåhökhannen var den kanske bästa som flera av oss någonsin haft av den arten !

Vid Skåraviken – Skåra viltvatten sågs ytterligare en fjällvråk och en blåhök hona, därtill en ormvråk, en varfågel, en häger och en övervintrande tofsvipa. Det skulle också finnas en stor flock övervintrande gäss här, men inte förrän i elfte timmen fick vi tips av en lokal skådare att de också kunde stå vid en gård på andra sidan av, söder om, sjön Yngaren. Snabbt iväg dit och se – där stod hela flocken på ett grönt fält. Tyvärr lyfte de vid vår ankomst och drog till andra sidan av sjön, där vi nyss varit, men vi hann i alla fall uppskatta flocken till ca 700 ex, alla sädgäss förutom några grågäss och bläs- gäss. En värdig final på ett nyårsplock som to- talt gav 53 arter, d v s en art mer än snittet under de nio år som denna exkursion ägt rum.

Stig Holmstedt

Xenus artrace 13/1 -2007

Lag 1. Agnes Zakrisson, Jon Jörpeland och Mårten Wikström

Lag 2. Rasmus Elleby och Martin Berg

Lag 3. Josefin Svedberg, Jacob Rudhe och Martin Blomberg

På fredagen den 13 januari gjorde sig tre lag redo för att genomföra ungdomsgruppens första artrace genom tiderna. Reglerna gick ut på att alla i laget skulle se så många arter som möjligt inom Stockholms län. Racet började 00:01 på lördagen vid valfri lokal och slutade vid 18:00 hemma hos Josefin. För att se till att alla lagen hade samma förutsättningar bestämdes det att man endas fick åka med SL.

En minut över tolv startade lag 1 artracet efter att ha kryssat gräsand utanför Mårtens bostad och skickade då ett sms till de andra lagen. Resterande lag som fick sms:et tyckte det var roligt att artracet hade börjat, men när sedan fem till sms ramlade in med lagom mellanrum blev stämningen argare eftersom man vid den tiden låg och försökte sova.

När natten sedan hade överlevts började lag 3 kl. 06:00 med att bege sig till Nynäshamn och Torö vilket resulterade i ett antal viktiga arter. Efter det åkte de till Alhagen för att leta kricka, men inte fanns det några krickor där. Efter mer en än timmes pendeltågstur och en del "berätta för vanligt folk vad man håller på med historier" så blev sista anhalten för lag 3 Södra Järvafältet där de sista arterna hängdes in.

Lag 2 började lika hårt med att åka till Sandemar där de fick in många arter. De träffade också Klas Karp som var där. Rasmus sa på skämt till Klas att han inte fick hjälpa lag 3 som också var vid Sandemar efter att ha besökt Årstafältet. När Lag 3 fick syn på Klas Karp och började gå efter honom för att fråga om han hade sett något så sprang Klas iväg. Men efter en springtur fick lag 3 tag i "Karpen" som då hade gått 800 meter bort.

Lag 2 fortsatte sedan till Årstafältet, Ulriksdal och sist en tur vid Södra Järvafältet som måste vara en av de snabbaste genom tiderna tack vare Rasmus lokalkännedom.

Det sista laget, **Lag 3** var som sagt först vid Årstafältet sedan vid Sandemar och sist vid Södra Järvafältet. De slutade dagen med att springa runt Josefins kvarter för att leta gråsparv.

Klockan 18:00 var sedan alla lagen hemma hos Josefin, maten började lagas och under tiden så kryssade man alla arter som setts.

Efter räkningen visade det sig att **Lag 1 hade vunnit med 49 arter** vilket är ett väldigt bra resultat, **Lag 2** hamnade på **45 arter** och **Lag 3** hamnade på en sista plats med **40 arter**.

Några av de roligaste arterna som sågs under tävlingen var snösiska, strömstare och bergand. Dagen avslutades med en fantastisk middag och prisutdelning och jag hoppas att det kommer bli fler artrace i Xenus Regi.

Jacob Rudhe

NÅGRA EXTRA SPÄNNANDE OBSAR VÅREN 2007

En grupp med 5 st **mindre sångsvanar** sträckte över 30-meterskärret den 14/3 (KSJ). Ytterligare en **mindre sångsvan** upptäcktes den 15/3 i en grupp med 15 st sträckande "vanliga" sångsvanar över Barkarbyfältet/30-meterskärret (OB,BWE,GSI,ALI,RJ,PF).

Den 14/4 sträckte en grupp med 16 st **ejdrar** över 30-meterskärret (JOK).

En **kungsörn** observerades över Barkarbyfältet den 27/1 (JOK).

Pilgrimsfalkar sträckte med 1 ex. över Säbysjön/Älgkärrstippen den 8/4 (JOK), 1 ex. över Säbysjön den 13/4 (OB,TC) samt 1 ex. över Säbysjön den 17/4 (OB,GSI,GBE mfl).

Under en stor del av april sågs nästan dagligen **dvärgbeckasiner**, ibland ända upp till 3 ex, proviantera på Säby strandäng (JOK).

En **sparvuggla** revirhävde under främst mars månad väster om Fäboda (JOK).

Ringtrastar rastade den 18-22/4 med 1-2 ex. på fälten norr om Molnsätra (HB,NJ mfl)

Större korsnäbb observerades med 1 ex. som rastade vid Fornborgsberget den 27/3 samt 1 ex. som flög över Ravalen den 31/3 (MW).

LILLA BERGSPRISET 2007

Redan kl 12:30 den 2/1 var årets kamp om "Lilla Bergspriset", dvs först till 50 årsarter på norra delen av Järvafältet, över.

När en havsörn stilfullt satte sig i en grantopp vid Sjögärdet kunde **Percy Fredriksson**, som aldrig tidigare tagit hem något av JOKs "artpris", tända segercigarren, om han nu haft någon med sig, och lugnt luta sig tillbaka och njuta av segerns sötma.

Aldrig tidigare har "Lilla Bergspriset" klarats av på så kort tid, vilket till stor del berodde på Percys enorma satsning med bl a ett helnyktert (?) nyårsfirande, för att alert och körklar kunna starta skådandet mycket tidigt på nyårsdagens morgon.

Till viss del berodde nog det rekordsnabba resultatet också på den varma vintern som bl a medförde isfria sjöar och därmed onormala möjligheter till vinterobsar av svanar och änder.

BERGSPRISET 2007

Matchen om "Bergspriset", först till 100 årsarter på norra Järvafältet, avslutades redan den 1/4.

Segrare i en ovanligt hård konkurrens var "Matte" Weiland, som med en järnspurv vid Fornborgsberget satte punkt för årets Bergspristävling.

Några andra arter som visade sig vara oerhört viktiga för "Mattes" framgång var stenfalk och större korsnäbb, vilket var arter som "Matte" var ensam om att kunna räkna in i artpåsen.

Tidpunkten för när "Bergspriset" var avklarat blev, precis som för det "Lilla Bergspriset", rekordtidig.

Kampen om årets "Bergspris" avslutades som tidigare nämnts redan den första april, vilket ju nästan låter som ett halvdåligt aprilskämt, men är i allra högsta grad en sanning.

Tidigare snabbaste rekordtid för "Bergspriset" var den 4/4 (2203).

Värstingtoppen 2007-04-30

Värstingtoppens artspalt tenderade till att under vintern drabbas av svår slagsida men tack vare observationer av spetsbergsgås, mindre sångsvan, ejder och svarthuvad mås skapades en trevlig variation i artspalten.

Områdets första slaguggla bjöd på Järvakryss för många Järvaskådare och allra mest nöjda av dessa var nog **Kari Lahti**, som med obsen av ugglan den 6/12 fick sitt kryss nr 200 på Norra Järva.

Olle Bernard	232 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-03
"Matte" Weiland	228 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-05
Johan Wallin	223 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-03
"Rulle" Jarvad	221 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-06"
Classe" Cronlund	214 arter –	senaste Järva X: Svarthuvad mås	2007-04-29
Kjell Bergman	213 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-05
Tommy Eriksson	213 arter –	senaste Järva X: Spetsbergsgås	2006-12-26
Björn Wester	209 arter –	senaste Järva X: Mindre sångsvan	2007-03-15
Holger Stenson	209 arter –	senaste Järva X: Ejder	2007-04-14
Göran Frisk	207 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-07
Anders Nyberg	204 arter –	senaste Järva X: Forsärla	2006-04-03
Rikard Dahlén	204 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-11-05
Anders Wahlstedt	203 arter –	senaste Järva X: Sjöorre	2004-05-02
Rolf Kåsjö	202 arter –	senaste Järva X: Myrsnäppa	2006-05-27
Björn Weiland	201 arter –	senaste Järva X: Strandskata	2005-06-22
Lars Friberg	201 arter –	senaste Järva X: Vaktel	2006-06-11
Bo Hallman	201 arter –	senaste Järva X: Spetsbergsgås	2006-12-26
Kari Lahti	201 arter –	senaste Järva X: Spetsbergsgås	2006-12-26
Roland Sjöquist	200 arter –	senaste Järva X: Biätare	2000-08-05
Joakim Kling	199 arter –	senaste Järva X: Kornknarr	2006-05-21
Nicklas Johansson	196 arter –	senaste Järva X: Bläsgås	2006-10-08
Tommy Carlsson	196 arter –	senaste Järva X: Ejder	2007-04-14
Michel Goiny	196 arter –	senaste Järva X: Pilgrimsfalk	2007-04-29
Svante Söderholm	195 arter –	senaste Järva X: Bändelkorsnäbb	2002-10-27
Lars Imby	195 arter –	senaste Järva X: Ejder	2007-04-14
Gustaf Gidlund	194 arter –	senaste Järva X: Forsärla	2006-04-09
Gunnar Siljestränd	192 arter –	senaste Järva X: Mindre sångsvan	2007-03-15
Jukka Markkanen	192 arter –	senaste Järva X: Slaguggla	2006-12-07
Bengt Sundberg	191 arter –	senaste Järva X: Forsärla	2006-04-01
Kjell Yngerskog	191 arter –	senaste Järva X: Myrsnäppa	2006-05-28
Herbert Baumann	190 arter –	senaste Järva X: Sparvuggla	2007-03-15
Percy Fredriksson	190 arter –	senaste Järva X: Mindre sångsvan	2007-03-15

ÅRSCHAMPION 2006

Fjolårets kamp om Championatet, d v s den som observerat flest arter på **norra delen av Järvafältet**, utvecklades till en jätteduell mellan **Johan Wallin** och **Olle Bernard**. Under hösten skiftade ledningen vid flera tillfällen och alltsom oftast tycktes kampen vara avgjord långt före årsslutet. Men icke så. Spänningen var oliidlig ända fram till julhelgen, men då kom avgörandet i och med att annandagens eftermiddag helt plötsligt förvandlades till en gåsafton.

Genom obsen av den rastande spetsbergsgåsen på Barkarbyfältet kan man säga att Johan slog in den s k matchbollen. Med **180 arter**, vilket är nytt "All time high", d v s det högsta antal arter som under ett år observerats av en skådare i området, stod **Johan Wallin** som **Champion 2006** på norra Järvafältet.

Även på **södra delen av Järvafältet** noterades under 2006 en tuff duell mellan **Ari Määttä** och **Hans Elleby** som slutade med att Ari vann med årsresultatet 123 arter.

Det ryktas att .....

det i slutet av november hettade till en aning på "Anslagstavlan" (JOKs hemsida) där ordet **korkad** nyttjades på ett sätt som inte fick en enda läsare att tänka på en oöppnad vinflaska. Den aktuella debatten utvecklades från att handla om **fågelmatningars placering till trädkunskap**.

För att reda ut begreppen, så är det väl fortfarande så att tallen har långa barr, granen korta, enen sega och lärken inga - åtminstone inte på vintern.

när **Lars Friberg** publicerar sina bilder i danska fågelböcker väljer han att göra detta under signaturen "Lars Risberg".

Vän av ordning frågar sig givetvis om denna åtgärd vidtagits på grund av skattetekniska skäl och att "namnbytet" skall finta bort skattmasen, som ju gärna vill ha sin del av Fribergs omfattande utlandsinkomster.

Eller är det så enkelt att den danske författaren till boken "Rovfåglar i Europa" (2006), där Lars välkända bild av en kejsarörn på Öland nyttjats, tagit sig ett par Tuborg för mycket innan han skulle skriva in fotografens namn.

när konkurrenterna i Stockholms Ornitologiska Förenings artrally (januari -07) insåg att JOK skickat ett av sina allra vassaste lag, bestående av **Eva Ekman** och **Annika Bergquist**, utvidgade man under "rallydagen" helt plötsligt tävlingsområdet till att sträcka sig långt utanför Stockholms rapportområde. Något som man givetvis "glömde" bort att meddela JOKs representanter.

aldrig setts ett större begravningsfölje i Järvafältets naturreservat än det som eskorterade **slagugglan** på dess väg från dödsplatsen söder om Säbysjöns fågeltorn ut till 30-metersparkering. Här **fick slagugglan ligga på s k lit de parade** under några timmar, så att bedrövade JOKare och andra tillresta sörjande fick ta ett högtidligt och mycket smärtsamt farväl av vår så tragiskt bortgångne vän.

Vad är det som går och går och ofta kommer fram till en slaguggla?

Svar: Icke kikareutrustade folk på hundpromenad på norra delen av Järvafältet, vilka vid minst två tillfällen fick syn på Järvafältets första slaguggla innan någon av oss skådare lyckades upptäcka denna, trots ivriga eftersök.

ingen var värdig priset som 2006 års miljöjournalist, eftersom jurymedlemmarna för Årets Miljöjournalist konstaterade:

"Miljöjournalistiken saknar kvalitet och nytänkande. Dagens miljöjournalistik är svag, trött och en del av etablissemangen. Den har förlorat flera av sina kvaliteter utan att ha utvecklat några nya. Samtidigt har miljöredaktioner lagts ned och dörrarna stängts för en kritisk och ifrågasättande journalistisk. Hur djupt miljöbevakningen sjunkit märktes i årets valrörelse när klimatfrågan begravdes av en enig journalistkår."

(Citatet hämtat från SOFs hemsida - Dec. 2006).

PS: Det är helt uppenbart att juryn för "Årets Miljöjournalist" inte läst JOK-bladet.

Tommy Eriksson haft besök av en **kvinnlig sotare**, ett yrkesval som väl fortfarande är lite udda för tjejer. En manlig sotare brukar ju ofta kallas för en "sotarmurre", men eftersom Tommys sotare var en tjej, får man väl kalla henne för en **sotarmurra**.

PS: Synd att man inte bor i villa, så att man kan få besök av en sotarmurra för det låter ju faktiskt riktigt mysigt (Redaktörns kommentar).

en av JOKs veteraner, och det är inte helt utslutet att det är "**Matte**" **Weiland** som avses, försökt döpa om klubbens ungdomsgrupp till "**Smådoppingarna**", vilket definitivt inte låter lika stilfullt som namnet "**XENUS**". Bara kanske lite småroligare.

PS: Upptäckaren av Järvafältets första terek-snäppa anser självklart att **JOKs ungdomsgrupp även i framtiden skall heta XENUS**.

Bo Carlsson och **Hans Bister** råkade befinna sig i Florida då **Christer Fuglesang** och hans utflyktskompisar sköts upp i rymden.

Vän av ordning misstänker därför att **Bosse** och **Hasse** hade avancerade planer på att försöka smyga ombord på rymdfärjan med målsättningen att med raketfart gå rakt upp i toppen på den krysslista som gäller att ha observerat fåglar på högsta höjd över jordens yta.

när **Niklas Nilsson** sett sig mätt på en rastande amerikansk bläsandshane i Hjälstaviken konstaterade han, kanske en aning förvånad, att han därmed kryssat både vitögda dykand och amerikansk bläsand men fortfarande inte ejder. Nu hoppas JOK-bladet att någon kan avslöja en hyfsat säker lokal för ejder för den nyblivne kryssaren **Niklas**, så att han åtminstone får ett Sverige-kryss till, innan året är slut.

Urpo Könnömäki för tredje vintern vann den inofficiella tävlingen om vilken JOKare som hade det mest rara besöket vid sitt fågelbord. En **gråspett**, som envisas med att varje vinter återkomma till Ekerö, är svårslaget och hur denna missat alla exklusiva matningar på norra Järva är fullständigt omöjligt att förklara.

PS: Att Urpo dessutom bjöd JOK-bladets redaktör på fika, och detta med utmärkt utsikt genom köksfönstret mot fågelmatningen, minskade naturligtvis inte Urpos chans att vinna JOKs fågelbordstävling.

Tommy Eriksson fått en ny dekal att sätta på bilen som skiljer sig något från Club 300:s välkända X-märke. Tommys nya märke, som också har X-utseende, utgör den form av utmärkelse som Vägverket delar ut till bilägare som tror sig om att ha en så förträffligt bra bil att den aldrig behöver visas upp hos Svensk Bilprovning. Om man så vill kan man ju tycka att Club 300:s X-märke står för att bilens ägare känner körglädje. Vägverkets variant på X-märke, som skall placeras mitt på vindrutan, utgör däremot en akut påtvingad indragning av körglädjen.

när **Gunnar Bergkvist** en vacker vårdag valde att ta en cykeltur på Järvafältet tillsammans med sin höjdhoppande dotter, var det ju i princip omöjligt att de skulle klara sig ifrån att möta några JOKare. Nu hade cyklisterna ändå en stor mängd med tur eftersom de hade förmånen av att träffa några av klubbens allra artigaste medlemmar (Läs gärna "Matte" W och Olle B). Artigheten visade sig denna gång genom att inte någon av dessa (humorister?) hälsade på Gunnars dotter med följande "artighetsfras": Dig har jag sett förr! Jobbar du på "Bolaget?"

Göran Frisks brevbärfirma "Frisk-Post AB" hittills inte erövat så stor marknadsandel som förväntats. För att försöka förstärka företagets profil och poängtera hur vältränad, konditionsstark och rask personal man har, väljer man därför att byta namn till "Friskis & Postis".

"Lasse" Imby utsetts till "Månadens Stockholmare" (April 2007) av Stockholms stadsförvaltning

Eftersom JOK-bladet nåddes av denna sensationella nyhet den första april, var det lite svårt att ta Lasses utnämning på fullaste allvar. Envisa rykten vill dock göra gällande att det inte rör sig om ett dåligt aprilskämt, utan att "Lasse" verkligen belönats med denna hederstitel. Vi JOKare lyfter på luvan och saluterar "Lasse".

några medlemmar anlände till JOKs stora vassröjningsdag på Säby strandäng bara något fåtal minuter innan det var dags för den sedvanliga och populära korvgrillningen.

Vid en så otroligt sen ankomst är risken uppenbar att man möts av kommentarer i stil med att "Har du äntligen vaknat nu?", "sovmorgon?" o s v. Men väljer man, som **Gunta Dambe-kalns** och **Elisabeth Eklund**, att ägna morgonen till att baka bullar och muffins åt hungriga vassröjare, förvandlas mycket snabbt påsen med beska karameller till ett fång av vackra rosor.

våren utgör en hårt ansträngd period för **Göran Frisk** som gärna både skådar fågel och orienterar, vilket är två intressen som så att säga kolliderar rejält. Tiden vill liksom inte riktigt räcka till, inte ens för Göran.

Göran ger dock inte upp så lätt och för att spara tid, och hinna skåda så mycket som möjligt, har han utvecklat en ny form av uppvärmning inför skogsluffandet.

I stället för att värma upp med tidskrävande joggning vid startplatsen slår Göran under bilfärden dit på stolsvärmern till max. Resultatet blir väl åtminstone en väl uppvärmd bak.

Bjarne Hallman satsar hårt på att bli årschampion i klassen "Berguvsattrapper i Järfälla". Redan vid årets början lyckades han hänga in den berguvsattrapp som i många år suttit stabilt förankrad på IKEA-husets tak.

I början av mars nåddes Bjarne av ett hett rykte om att det fanns en sk dragbar berguvsattrapp på Skälbysskolans tak och efter en ilfärd på cykel i värsta "Fåg lumstil" lyckades han även kryssa denna.

Har du koll på ytterligare berguvsattrapper i Järfälla, bör du omedelbart tipsa Bjarne.

Han kommer säkert att snabbt vara på plats, för man vet ju aldrig hur länge en berguvsattrapp sitter kvar innan den ramlar av "pinn".

JOK-bladet fundera på att rapportera TV:s "Rapport" till tittarombudsmannen för synnerligen urusel programplanering.

Som trogen licensbetalare har man väl rätt att förvänta sig att "Rapports" planeringschef åtminstone klarar av att hålla reda på när JOK arrangerar sina innekvällar.

Att sända en bandad intervju med **Svante Söderholm** om övervintrande sjöfåglar, samtidigt som JOK genomför en som vanligt välbesökt innekväll, kan inte kallas för annat än en gigantisk planeringsmiss. Nästan värre än att försöka lägga ner Kalle Anka på Julafton.

PROGRAM FÖR JÄRVAFÄLTETS ORNITOLOGISKA KLUBB

Hösten 2007

Järva-aktiviteter

Fågelvandringar

...och så var det Benke Sundbergs fågelvandringar igen !
De inträffar i höst söndagarna 26/8, 30/9, 28/10 och 25/11.
Samling som vanligt vid Naturskolan, Väsby gård kl 09.00.
Arrangemanget sker i samarbete med Sollentunakretsen av SNF.

Övriga exkursioner

*24/8 (fredag eftermiddag) - 28/8 (tisdag kväll) –
Västkusten-Skåne. (tidigare annonserad)*

JOKs tur till Västkusten och Skåne i slutet av augusti är en verklig höjdare med sina möjligheter till rovfågel-, vadar-, raritets- och kanske också havsfågelskådning, allt beroende på hur vindarna blåser.

Listan av funna rariteter är lång – några exempel är grålira, gulnäbbad lira, svart stork, mindre skrikörn, större skrikörn, ormörn, grönlandsfalk, aftonfalk, svartbent strandpipare, tuvsnäppa, orientvadarvala, vitvingad tärna, lunnefågel, turturduva, härfågel, kalenderlärka, tofslärka, korttälärka, och svarthakad buskskvätta (samtliga Sveriges tre häckningar !).

Exkursionsledare blir Stig Holmstedt och Anders Lindberg.

Det är klart att du skall med och du anmäler dig till lindberg.viksjo@bredband.net senast fredagen den 3 augusti ! Ange ditt mobilnummer !

Självhushåll gäller beträffande frukostar och luncher, medan middagarna intages på olika, väl testade restauranger.

Kostnad i grova drag 1900 kr för bilhyra, bensin och övernattningar.

Anmälningsavgiften, 400 kr, skall vara inbetald på JOKs postgirokonto 58 01 32 – 9 senast en vecka efter anmälan.

8-9/9 (lördag morgon - söndag eftermiddag) – Färnebofjärden - Ledskär

På lördagen blir vi alla tomtjobbare och svartstädare vid det idylliska Kølforstorpet, i vilket det på kvällen avnjuts kräftor med nödvändiga drycker. Kanske blir det också en mindre exkursion i närområdet.

Påföljande dag åker vi till Ledskär och/eller någon annan lokal i Norduppland – fågel-tillgången får bestämma.

Pris för kräftsiva (inkl dryck) och transport ca 400 kr.

Anmälan till Lars Frankenberg, tel 08/ 754 64 28, senast fredagen den 31 augusti.

17 - 21/10 (tidig onsdag eftermiddag - söndag kväll) - Öland

Öland med JOK i slutet av vecka 42 är ett straff att missa ! Rariteterna skulkar i dungarna och i fonden finns de gröna strandmarkerna, det blå havet och det gula alvaret. Och på kvällarna avnjuts goda middagar och lyssnas till skönsång på det trivsamma Gamlegärde.

Kostnaden för allt detta är ca 1800 kr inkl tre middagar som vi lagar i olika matlag.

Exkursjonsledare är Stig Holmstedt och Anders Lindberg.

Anmälan till Anders, linberg.viksjo@bredband.net senast onsdagen den 12 september.

Ange då ditt mobilnummer !

Anmälningsavgiften, 400kr, skall vara inbetald på JOKs postgirokonto 58 01 32 - 9 senast en vecka efter anmälan.

6/1 (söndag) - Nyårsplock

Sista dagen på trettondagshelgen kryssar vi sedan nu tio år tillbaka i Nyköpingstrakten.

Kanske kan vi, på detta jubileum, spränga den magiska 60-vallen?

Anmälan till exkursjonsledaren Stig Holmstedt, stig.holmstedt@gmail.com,

senast onsdagen den 2 januari. Meddela då också om du vill ta med din egen bil.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

När egna bilar nyttjas på exkursionerna gäller följande :

Varje förare får 15 kr/mil som exkursjonsdeltagarna (utom förarna) delar på.

Normalt blir detta 5-6 kr/mil för varje deltagare, men det kan ibland bli lite mer om inte bilarna fylls på ett optimalt sätt.

På exkursioner som innebär övernattning får minderåriga endast deltaga i sällskap med vuxen person.

JOK – Innekvällar hösten 2007

Tisdagen 2 oktober – ”Subantarktiska öar utanför Australien och Nya Zeeland”.

För ett par år sedan visade **Lars-Olof Johansson** fantastiska bilder för oss från Antarktis och Subantarktiska öar utanför Sydamerika. Denna kväll tar han oss ett halvt jordvarv bort till sydliga öar utanför Australien och Nya Zeeland.

Tisdagen den 6 november – ”Med JOK till Thailand”.

Följ med på den resa som gick av stapeln tidigt detta år till Thailand.

Följ med in i djupa regnskogar och blicka ut över vidsträckta vadarstränder.

Ciceron i ord och blid denna kväll är **Berndt Godin**.

Innekvällarna äger rum på Naturskolan, Väsby gård och starttid är alltid 19.00.

Parkering vid Bögs gård, därefter 1 km uppfriskande promenad fram till Väsby gård.

Efter föredraget bjuder föreningen på fika med bröd.